

René de Jong: 'Twintig procent meer opbrengst door graslandvernieuwing'

Structureel vernieuwen

Elke acht tot tien jaar vernieuwt René de Jong de grasmat. Dat past binnen de wisselteelt, maar de keuze is ook met feiten onderbouwd. Een hoog gehalte organische stof en 's nachts weiden maken deel uit van een doordacht graslandmanagement.

tekst Florus Pellikaan

'Een grasmat van vijftien jaar oud met een hoge opbrengst is hier op de lichte zandgrond bijna niet mogelijk. Zeker bij droge zomers en schrale winters heeft een grasmat op het zand veel te lijden', vertelt René de Jong (54). Samen met zijn vrouw Wilhelmina de Jong (50) melkt hij op het bedrijf Vero Holsteins in het Brabantse Molenschot 150 koeien. 'Het laatste jaar is door de natte zomer eigenlijk geen probleem geweest, maar bijvoorbeeld

in 2007 had de grasmat het hier moeilijk. Daarom vernieuwen wij de grasmat van percelen in de huiskavel om de ongeveer acht tot uiterlijk tien jaar.' Het scheuren van grasland is bij De Jong goed in te passen binnen de wisselteelt die op het bedrijf plaatsvindt. Naast 55 hectare gras bestaat het bouwplan uit ongeveer 28 hectare mais, 8 hectare suikerbieten en 4 hectare verhuur voor aardappelland. 'Hierdoor kunnen we grasland altijd in het najaar inzaaien. Vanwege de

zandgrond moet je hier het scheuren van grasland met opnieuw gras als volggewas volgens de regelgeving in het voorjaar uitvoeren, maar dat valt niet mee. Bij een schraal voorjaar in combinatie met de zandgrond is het voor het nieuwe gewas erg moeilijk om te starten en mis je de eerste snede.'

'Omdat we veel lichte zandgrond hebben, is continu mais op hetzelfde perceel niet mogelijk. De organische stof van de grond gaat dan te ver naar beneden en juist dat vind ik erg belangrijk', stelt René de Jong. 'Wij doen er alles aan om het gehalte organische stof hoog te houden. Dit is van belang voor een goede structuur en een goede vochtthuishouding en voor een goed bodemleven in de grond. Toen wij hier 35 jaar geleden kwamen, was het organischestofgehalte drie procent, nu is dat op veel percelen zes procent.' Om de humusvorming te bevorderen zaait De Jong al sinds jaar en dag in de winter een groenbemester op het bouwland. 'Er zijn wel veehouders waar je acht maanden stoppels op het land ziet staan en dan moet er in vier maanden tijd op eens een flink maisgewas groeien, nou dat werkt niet. Je moet de grond ook in de winterperiode actief houden.'

's Nachts weidegang

Zou De Jong ook grasland vernieuwen als hij geen bouwland had? 'Absoluut, dat is op deze grond gewoon nodig. Bovendien haal je met een nieuwe grasmat ten opzichte van een grasmat van ongeveer acht tot tien jaar oud gewoon twintig procent meer en een betere opbrengst. Dat komt op ongeveer 2500 kg vem per hectare.' In de zomermaanden juni, juli en augustus weidt De Jong de koeien 's avonds en 's nachts. 'Bij hoge temperaturen is het gras slap en als de koeien er dan overheen sloffen, lijdt volgens mij het gras en de grasmat meer. Bovendien nemen de koeien 's avonds veel meer gras op.' Het mengsel Smakelijke weide van Barenbrug is de laatste jaren veelal gezaaid. 'Aangevuld met bijna vier kilo klaver per hectare. Hierdoor strooien we alleen voor de eerste en de tweede snede kunstmest, waarna de klaver de stikstofgift moet overnemen. Met klaver kun je enorme opbrengsten halen, zeker in combinatie met beweiden.' I

Marcel van Leeuwen: 'Je moet hier een beetje van de grond afblijven'

Gras goed onderhouden

Een teeltlaag van ongeveer dertig centimeter met daaronder vette klei maakt graslandvernieuwing voor Marcel van Leeuwen niet eenvoudig. Met niet te kort maaien, scherp onkruid bestrijden en incidenteel doorzaaien kan de grasmat toch lang mee.

tekst Florus Pellikaan

'Ongeveer twee jaar geleden hebben we het laatste stukje grasland vernieuwd. Alleen wanneer het gewenst is om het perceel te egaliseren, scheuren we grasland', vertelt Marcel van Leeuwen uit Boskoop. 'Ongeveer tien tot twaalf jaar geleden hebben we een aantal percelen geëgaliseerd om te zorgen voor een goede afwatering en nu proberen we de grasmat zo goed mogelijk te onderhouden. Je moet hier een beetje van de grond afblijven. De zwarte teeltlaag is maar dertig centimeter dik en daaronder zit twee meter blauwe rivierklei. Als je die boven haalt, groeit er voorlopig niks.'

Doorzaaien bespaart geld

Van Leeuwen melkt in het Zuid-Hollandse Boskoop ruim 65 melkkoeien en gebruikt 44 hectare land, waarop hij alleen gras verbouwt. 'Jaarlijks kopen we 200 ton mais aan, omdat het risico van mais telen hier behoorlijk groot is. Het maai-veld ligt gemiddeld namelijk maar veertig centimeter boven het waterpeil.' Omdat de teeltlaag zo dun is, ploegt Van Leeuwen bij het sporadisch scheuren van grasland de grond luchtig of kiest hij voor alleen frezen na het doodspuiten van de grasmat. 'Als de grasmat slecht, maar de afwatering goed is, kiezen we ervoor de grond niet los te maken; dat hebben we inmiddels een aantal keer gedaan. Als alternatief spuiten we dan de grasmat dood, maaien we het gras kort af en zaaien we met een Vredo-doorzaamachine nieuw gras in. Hierdoor ontstaat er een nieuwe grasmat op de oude ondergrond. Dat bespaart geld, heeft een hogere slagingskans en geeft minder onkruiddruk.' Na het inzaaien met de doorzaamachine staan de streepjes nieuw gras na opkomst ongeveer zeven centimeter uit el-

groeit en minder grond in de kuil.' Van Leeuwen is scherp op de onkruidbestrijding. Ook het belang van goed bemesten, aanrollen in het voorjaar en het om en om weiden en maaien onderstreept Van Leeuwen.

In de winter maken 25 schapen deel uit van een positieve bijdrage aan de grasmatkwaliteit. 'Schapen zijn de beste graslandverbeteraars die er zijn. Ze hebben egaliserend vermogen en zijn niet zo kieskeurig als koeien. Minder goede grassen en onkruid zoals muur kun je met schapen zeker in de hand houden.' Ieder jaar zaait Van Leeuwen ook een perceel door, soms alleen de kale plekken of langs de greppel. 'Wij hebben de ervaring dat het nieuwe gras zich prima handhaaft. Een paar zakjes graszaad zijn bovendien snel terugverdiend', stelt Van Leeuwen. 'Wij denken dat als je goed ontwaterd grasland echt netjes bijhoudt, vernieuwen niet per se nodig is.' I

